

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ АГРОБІЗНЕСУ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність : <u>D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u> Рік навчання: 3-й, семестр 5-й Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Аграрного менеджменту та маркетингу</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	к.е.н., доцент Германюк Наталія Володимирівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	natagermanjuk@gmail.com

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Антикризовий менеджмент агробізнесу» є вибірковою компонентою ОПП. Загальний обсяг дисципліни 150 годин: лекції – 26 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при проходженні практики, подальшому навчанні на другому (магістерському) рівні вищої освіти та фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Антикризовий менеджмент агробізнесу» формує у здобувачів вищої освіти систему загальних та фахових компетентностей, які б дозволили демонструвати знання й розуміння теоретичних, методичних та практичних аспектів антикризового управління аграрних підприємств.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент агробізнесу» полягає у формуванні цілісної системи теоретичних знань і практичних навичок управління у кризових ситуаціях, організації системи антикризового управління, адекватної вимогам сучасної економіки.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни орієнтована на: ознайомлення з стадіями кризового процесу, особливостями та типологією; засвоєння знань про ознаки прояву кризових явищ в діяльності аграрних підприємств та необхідність застосування антикризового менеджменту; формування цілісного уявлення про сучасний стан, основні проблеми та перспективи розвитку антикризового

менеджменту агробізнесу в Україні; освоєння навиків діагностики кризи в системі управління попереджень та виходу з кризового стану агроформувань; сприяння розвитку здатності самостійного формулювання думок щодо обґрунтування траєкторії антикризового менеджменту агроформувань.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК):

здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

№	Назви тем	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Типологія кризових ситуацій	2	2	8
2	Передумови та ознаки прояву кризових явищ на підприємстві	2	2	8
3	Виробничо-технологічна криза та шляхи її подолання	2	2	8
4	Криза збуту та шляхи її подолання	2	2	8
5	Організаційна криза та шляхи її подолання	2	2	8
6	Криза управління персоналом та шляхи її подолання	2	2	8
7	Фінансова криза та шляхи її подолання	2	2	8
8	Система антикризового менеджменту агробізнесу	2	2	8
9	Діагностика кризового стану агроформувань	2	2	8
10	Фактори розвитку антикризового менеджменту агроформувань	2	2	8
11	Процедура банкрутства як форма ліквідації кризового стану агроформувань	2	2	8
12	Реструктуризація та санація неплатоспроможних аграрних підприємств	2	2	8
13	Стратегії антикризового менеджменту агробізнесу	2		4
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є основним засобом засвоєння навчального матеріалу під час позааудиторної навчальної роботи. Самостійна робота здобувачів вищої освіти спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачем за час навчання, їх поглиблення, а також набуття та вдосконалення практичних навичок і вмінь відповідно до обраної спеціальності. Виконання здобувачем вищої освіти самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця, який забезпечує викладання даної навчальної дисципліни у ЗВО.

Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розроблення навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Види самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	40	впродовж семестру	Усне та письмове опитування, оцінювання конспекту
2	Підготовка до лекційних та практичних занять	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	20	1 раз на семестр	Обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних заходів	20	впродовж семестру	Тестування
Разом		100		

Контроль результатів самостійної роботи здобувача вищої освіти може здійснюватися під час аудиторних занять або поза ними у письмовій, усній або змішаній формі з поданням результату самостійної роботи здобувача або у формі тестування.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Akridge J. T., Foltz J. C., Yeager E. A., Brewer B. E., Malone T. *Agribusiness Management* / Jay T. Akridge, John C. Foltz, Elizabeth A. Yeager, Brady E. Brewer, Trey Malone. 7th ed. Routledge, 2025. 588 с. ISBN 978-1-03278-401-4.
2. Bandh S. A. (ред.) *Strategizing Agricultural Management for Climate Change Mitigation and Adaptation* / Suhaib A. Bandh (ed.). Cham : Springer, 2024. 266 с. ISBN 978-3-031-32789-6.
3. Вовченко К. О. *Сучасний антикризовий менеджмент в міжнародних економічних відносинах* : навчальний/науковий матеріал / К. О. Вовченко. Київ : Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, 2024. [Електронний ресурс].
4. Єпіфанова І., Болотнов Д. Місце стратегії в системі антикризового управління підприємствами. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 3. С. 335–338.
5. Кібік О. М., Котлубай В. О., Корнілова О. В., Добровольська В., Калмикова Н. Ю. *Стратегічний менеджмент. Антикризове управління : практикум* / О. М. Кібік та ін. Одеса : Фенікс, 2024. 106 с.
6. Мамчур В.А., Германюк Н.В. Методичні положення індикативної оцінки регулювання та розвитку підприємництва в сільському господарстві. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 56. URL:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3094/3018> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-153>

7. Марачевська А. Практична цінність антикризового управління підприємством у воєнний та післявоєнний час в Україні. *SWorldJournal*. 2022. № 13-02. С. 8–13.

8. Скібіцький О. М. *Антикризовий менеджмент : навчальний посібник* / О. М. Скібіцький. Київ : Центр навчальної літератури, 2025. 568 с.

9. Юрик Н. Є., Кирич Н. Б. *Антикризовий менеджмент : підручник* / Н. Є. Юрик, Н. Б. Кирич. Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2025 (оновлене видання). 159 с.

Додаткова література

1. Lohosha R., Moroz Y., Krychkovskiy V., **Germaniuk N.**, Shuberanskyi V. Market, fertility, and perfection of agriculture: conceptual synthesis in a single formula of efficiency.

Bulletin of the «Transilvania» University of Braşov. Series V, Economic Sciences. 2024. Vol. 17 (66), № 1. P. 27-44. DOI: <https://doi.org/10.31926/but.es.2024.17.66.1.3>

2. Верзун А. С., Войнич Л. М. Антикризове управління в системі менеджменту сільськогосподарських підприємств // *Економіка та суспільство*. 2025. № 53. С. 112–118.

3. Гарматюк О. О., Дишкант Ю. Ю. *Антикризовий менеджмент малого та середнього бізнесу* / О. О. Гарматюк, Ю. Ю. Дишкант // *Галицький економічний вісник*. Т. 95, № 4, 2025. С. 138–149.

4. Германюк Н.В., Карпенко О.С. Застосування інструментів штучного інтелекту для управління конкурентоспроможністю підприємства. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 11 (39). DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-11\(39\)-290-298](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-11(39)-290-298) URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/16338>

5. Жаліло Я. А., Баніна О. С., Белінська Я. В. та ін. *Антикризовий менеджмент: моделі, механізми, інструменти* / За загальною редакцією Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2025. 128 с

6. Капітаніо Ф. Управління ризиками та кризами в аграрному секторі: роль державного втручання // *Italian Review of Agricultural Economics*. 2022. Т. 77, № 2. С. 3–14.

7. Карпінський Ю. В., Сметанюк О. А. *Антикризовий менеджмент: стратегії та ефективність* / Ю. В. Карпінський, О. А. Сметанюк. Вінниця : ВНТУ, 2025. 42 с.

8. Савчук О. В. Стратегічні аспекти антикризового менеджменту агропромислових підприємств в умовах кризових викликів // *Підприємництво та інновації*. 2025. № 29. С. 45–51.

9. Томашук І.В., **Германюк Н.В.**, Коваль Н.І. Інституційні стратегії розвитку інновацій як інструменти сталого економічного зростання. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2025. № 1 (71). С. 113-128. DOI: <http://efm.vsau.org/10.37128/2411-4413-2025-1-8>

10. Христенко О. Ю., Поточилова І. О., Кертичак В. М. Інвестиційні стратегії розвитку аграрних формувань в умовах кризової економіки // *Український чорноморський регіон: аграрна наука*. 2025. Т. 29, № 1. С. 30–44.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL : <http://www.rada.gov.ua>.
2. Кабінет Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. АгроДайджест. URL : <http://agronews.ua/agrodigest>
5. Агроконсалтинг. URL : <http://www.ukragroconsult.com/ukragrokonsalt/o-kompanii>
6. Тестові завдання з навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент агроформувань» (внутрішній сайт ВНАУ)
7. Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ), репозиторій ВНАУ.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1	
Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	10
Виконання аудиторних та домашніх завдань	5
Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	5
Виконання контрольних робіт, тестування	5
Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
Всього за атестацію 1	30
Атестація 2	
Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	10
Виконання аудиторних та домашніх завдань	5
Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	5
Виконання контрольних робіт, тестування	5
Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
Всього за атестацію 2	30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
Підсумкове тестування	
Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають

бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	зараховано
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни